

การประเมินการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี*

Evaluation of the residency training program of the department of pediatrics,
Faculty of medicine ramathibodi hospital

ยุวธิดา ม่วงเจริญ (Yuwatida Muangjaroen)**

สุรชัย มีชาญ (Surachai Meechan)***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อประเมินการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี โดยใช้รูปแบบการประเมินของเครือแพททริก เพื่อประเมินในด้านปฏิกริยา ด้านการเรียนรู้ ด้านพฤติกรรม และด้านผลลัพธ์ แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ประกอบด้วยแพทย์ประจำบ้าน เพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา และผู้มารับบริการ รวมทั้งหมด 274 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการสำรวจข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติร้อยละ คะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่าด้านปฏิกริยา การฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านฯ ตามความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในประเด็นเนื้อหาของหลักสูตร วิธีการฝึกอบรม สื่อการสอน และบรรยากาศการฝึกอบรมและด้านอาจารย์ มีความพร้อมและความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อนำข้อมูลที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ผลการประเมินอยู่ในระดับผ่าน ด้านการเรียนรู้ แพทย์ที่จบการฝึกอบรมประจำบ้านฯ มีผลการสอบความรู้ด้านกุมารแพทย์ (ข้อสอบ CRQ, MCQ) และด้านทักษะทางคลินิกด้านกุมารแพทย์ (ข้อสอบ OSCE) ค่าร้อยละผ่านเกณฑ์ร้อยละ 100 และเมื่อนำค่าที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ พบว่าผลการสอบเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ มีผลการประเมินอยู่ในระดับผ่าน ด้านพฤติกรรม การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมปฏิบัติงานของแพทย์ที่จบการอบรมแพทย์ฯ ในด้านการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของมหาวิทยาลัยมหิดล และการถ่ายทอดความรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ผลการประเมินอยู่ในระดับผ่าน ด้านผลลัพธ์ ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้มารับบริการที่มีต่อแพทย์ที่จบการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านฯ อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ผลการประเมินอยู่ในระดับผ่าน ส่วน

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของปริญญานิพนธ์ระดับปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการประเมิน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

This article is part of master thesis for master for science program, Department of Evaluation Methodology, Srinakharinwirot University.

** นักศึกษาระดับปริญญาโท สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Graduate student, Department of Educational and Psychological Test Bureau, Srinakharinwirot University.

*** อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรชัย มีชาญ ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Advisor Assist. Prof. Dr. Surachai Meechan, Department of Educational Measurement, Faculty of Education, Srinakharinwirot University

จำนวนงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

Abstract

Our research aimed to evaluate the residency training program of the department of Pediatrics, Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital. The evaluation was performed using Kirkpatrick model. The model comprised the evaluation of 4 core competencies, including reaction, learning, behavior and results. The total of 274 participants, including pediatric resident and their colleagues, patients and parents as well as super visors were enrolled. Questionnaires were used for the evaluation and date were recorded in the data record form. Data were presented as mean and standard deviation, and percent.

The results according to the 4 core competencies assessed were as follows.

1. Reaction evaluation: Pediatric residents evaluated the program, including curriculum, training process, instructional media, training at mosphere and faculties as very good category. The result was regarded as pass when compared with the setted criteria.

2. Learning evaluation: Graduated pediatric residents passed the clinical examinations (CRQ, MCQ) and the clinical skill in pediatrics (OSCE) at 100 %. The result was regarded as pass when compared with the setted criteria

3. Behavior evaluation: Pediatrics residents' supervisors and colleagues evaluated that the graduated resident had very good practice and skill in passing on the knowledge. The result was regarded as pass when compared with the setted criteria.

4. Results evaluation: patients and parents' satisfaction was graded as excellent. The result was regarded as pass when compared with the setted criteria. However, numbers of both national and international publications were lower than the setted criteria.

บทนำ

วิชาการเวชศาสตร์ เป็นวิชาที่มีความสำคัญยิ่งสำหรับแพทย์ วิชานี้จะช่วยให้นักศึกษาแพทย์ได้มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยรุ่นระยะต้น เพื่อที่จะได้ช่วยสร้างเสริมสุขภาพที่ถูกต้องให้แก่เด็กจนมีสุขภาพดี เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพของสังคมไทย นอกจากนี้ยังจะได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาที่พบบ่อยในเด็กไทย ในด้านทักษะการเข้าหาผู้ป่วยและญาติ การแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ ตลอดจนการดูแลรักษาผู้ป่วยและการป้องกันโรคในเด็ก (ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี. 2555:คำนำ) เด็กเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ และกุมารแพทย์เป็นผู้ที่มีส่วนในการช่วยดูแลสุขภาพเด็กตั้งแต่แรกเกิดมาโดยตลอด แต่ด้วยอัตราการเกิดของเด็กไทยในแต่ละปีลดลงอย่างต่อเนื่อง ร่วมกับอัตราการรอดชีวิตจากการดูแลรักษาเด็กด้วยความก้าวหน้าทางการแพทย์ และสภาพสังคมที่อาจมีปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ต่อการพัฒนาของเด็กหลากหลายมากขึ้น ทำให้สังคมไทยเริ่มตระหนักถึงความสำคัญในการส่งเสริม และช่วยให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาอย่างจริงจังมากขึ้นเรื่อยๆ บิดามารดาจำนวนมากเชื่อว่ากุมารแพทย์เป็นผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ใกล้ชิดตั้งแต่เด็กเกิด สามารถดูแลรักษาเมื่อเด็กป่วย มีความรู้ช่วยแนะนำในด้านการป้องกันโรคตลอดจนถึงให้คำปรึกษาในการส่งเสริมสุขภาพและการพัฒนาการของเด็ก บทบาทของกุมารแพทย์จึงควรต้องสอดคล้องกับความคาดหวังที่

เปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะประชากรและสภาพสังคมในยุคปัจจุบันและอนาคต (ดวงฤดี วัฒนศิริชัยกุล และคณะ. 2551 : 310)

ความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ร่วมกับการพัฒนาระบบการให้บริการสุขภาพของประเทศไทย ซึ่งเน้นให้แพทย์ทั่วไปหรือกุมารแพทย์ให้การรักษาผู้ป่วยอย่างถูกต้องตามมาตรฐานวิชาชีพ และสามารถส่งผู้ป่วยไปรักษาต่อกับแพทย์เฉพาะทางได้อย่างเหมาะสม จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่แพทย์จะต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถและมีความพร้อมทั้งในทักษะ จริยธรรม คุณธรรม เพื่อให้การดูแลรักษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพที่สุด และเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด ความจำเป็นในการมีแพทย์เฉพาะในประเทศไทยยังมีมาก ทั้งๆที่รัฐบาลอยากได้แพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวหรือแพทย์เวชปฏิบัติทั่วไป ประชาชนไทยเคยชินกับการไปหาแพทย์เฉพาะ ถ้าให้ผู้ปกครองเลือกว่าจะให้พาเด็กไปรักษากับกุมารแพทย์หรือแพทย์ทั่วไปส่วนใหญ่จะพาไปพบกุมารแพทย์ (กาญจนา ตั้งนรารักษ์กิจ และคณะ. 2546 : 1) พ่อแม่และครอบครัวเป็นผู้มอบความไว้วางใจ ความเชื่อถือ รวมทั้งเป็นผู้ตัดสินใจให้กุมารแพทย์ท่านนั้นเป็นผู้ประสบความสำเร็จในชีวิตของความเป็นแพทย์ เริ่มต้นความสามารถในการทำงานของกุมารแพทย์แต่ละท่านต้องเริ่มจากความรู้ ซึ่งได้จากการเรียนในสถาบันการศึกษาและการทำงานในโรงพยาบาล รวมทั้งตำราและวารสารที่ค้นหาเพิ่มเติมร่วมกับประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวันที่ดูแลคนไข้ไม่ว่าผลลัพธ์จะเกิดขึ้นด้วยสิ่งที่ถูกหรือสิ่งที่ผิดจากการดูแลรักษาของคนไข้ แต่จะเป็นบทเรียนที่มีคุณค่าเสมอสำหรับแพทย์ สามารถสร้างความสำเร็จให้กุมารแพทย์ในอนาคตได้เสมอ การทำงานของกุมารแพทย์ ทำคนเดียวไม่ได้ต้องอาศัยทีมคือ พ่อแม่และคนในครอบครัว รวมทั้งกลุ่มแพทย์ในการดูแล เพราะคนไข้เด็กเป็นคนไข้ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เด็กทุกคนย่อมมีการเจริญเติบโตทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม รวมทั้งโรคต่างๆ ในแต่ละช่วงอายุ เป็นกระบวนการทางธรรมชาติที่กุมารแพทย์ต้องมองเห็นในกระบวนการเปลี่ยนแปลงทั้งหมด รวมทั้งอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมและพยาธิสภาพของโรคต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป ต้องเรียนรู้ให้ทันต่อเรื่องราวทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและพ่อแม่ เพื่อให้การดูแลและรักษามีการพัฒนาอย่างสูงสุด เพื่อให้เหมาะสมกับเด็กๆทุกคนและครอบครัว (ดวงฤดี วัฒนศิริชัยกุล และคณะ. 2551 : 1)

การฝึกอบรมเพื่อเป็นแพทย์เฉพาะทางสาขากุมารเวชศาสตร์ ของภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มีเป้าหมายเพื่อผลิตกุมารแพทย์ที่มีความรู้ความสามารถในการให้บริการสุขภาพแก่เด็กแบบองค์รวม (holistic approach) ได้แก่ การดูแลเด็กทั้งในด้านทำนุบำรุงและส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันการเจ็บป่วย การวินิจฉัยและแก้ไขปัญหาสุขภาพ การฟื้นฟูสมรรถภาพและแก้ไขความพิการ เพื่อให้เด็กมีสุขภาพดี มีพัฒนาการทาง ร่างกาย และจิตและสังคมอย่างเหมาะสม ทั้งในสภาพที่เป็นปัจเจกบุคคล (individual) และในสภาพที่เป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวและชุมชนสามารถที่จะปฏิบัติงานในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความรู้ความสามารถอย่างเพียงพอ ในกุมารเวชศาสตร์สาขาต่างๆ เพื่อที่จะสามารถให้การวินิจฉัยและดูแลรักษาเบื้องต้น มีวิจรณ์ญาณในการส่งต่อผู้ป่วยไปยัง ผู้เชี่ยวชาญ และร่วมในการดูแลรักษาต่อเนื่องแก่ผู้ป่วยที่มีปัญหาเจ็บป่วยเรื้อรังหรือมีปัญหาซับซ้อน สามารถออกไปปฏิบัติงานเพื่อสังคมและประเทศชาติได้อย่างมีความสุข โดยกุมารแพทย์เหล่านี้พร้อมที่จะปฏิบัติงานในฐานะกุมารแพทย์ทั่วไปได้ในทุกส่วนของประเทศ ทั้งที่เป็นหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน ตลอดจนมีความรู้ความสามารถด้านวิชาการ การวิจัย พื้นฐาน เพียงพอในการเข้าฝึกอบรมต่อเพื่อเป็นแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชาของกุมารเวชศาสตร์ได้ (ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี.2555:3)

จากความสำคัญและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจประเมินการฝึกอบรมแพทย์ประจำ บ้านของภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาล เพื่อที่จะทำให้ทราบว่า การฝึกอบรมฯ นี้ บรรลุวัตถุประสงค์เพียงใด มีข้อดีและข้อบกพร่องอย่างไร ซึ่งจะทำให้ผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบในโครงการฯ หรือผู้บริหารสามารถนำผลการประเมินที่ได้ ไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดทำโครงการทั้งในปัจจุบัน และการปรับปรุง

โครงการที่จะจัดขึ้นในอนาคต เพื่อจัดทำโครงการฝึกอบรม ให้มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายสูงที่สุด

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อประเมินการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี โดยใช้แนวทางการประเมินตามรูปแบบการประเมินของ เคิร์กแพทริก ในด้านปฏิกิริยา (Reaction Evaluation) ด้านการเรียนรู้ (Learning Evaluation) ด้านพฤติกรรม (Behavior Evaluation) และด้านผลลัพธ์ (Results Evaluation)

ความสำคัญของการวิจัย

ผลประเมินการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ครั้งนี้ทำให้ทราบจุดเด่น จุดด้อย จุดควรพัฒนา รวมถึงปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการเพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้นและวางแผนการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีระบบและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของการประเมิน

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการประเมิน โดยทำการประเมินการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี โดยใช้แนวทางการประเมินตามรูปแบบการประเมินของ เคิร์กแพทริก (Kirkpatrick Model) ซึ่งมีมิติการประเมิน ใน 4 ด้าน คือ

1.1 ด้านปฏิกิริยา ได้แก่ ความพร้อมและความเหมาะสมของเนื้อหาหลักสูตร วิธีการอบรม สื่อการสอนและบรรยากาศการฝึก และด้านอาจารย์

1.2 ด้านการเรียนรู้ ได้แก่ ความรู้ด้านกุมารแพทย์ และทักษะทางคลินิกด้านกุมารแพทย์

1.3 ด้านพฤติกรรม ได้แก่ พฤติกรรมการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของมหาวิทยาลัยมหิดล และความสามารถในการถ่ายทอดความรู้

1.4 ด้านผลลัพธ์ ได้แก่ ความพึงพอใจของผู้มารับบริการ และจำนวนผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์

2. แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี โดยใช้เจาะจง ประกอบด้วย

2.1 แพทย์ประจำบ้าน ได้แก่ แพทย์ประจำบ้านชั้นปีที่ 2- 3 ปีการศึกษา 2556 ทั้งหมด จำนวน 30 คน

2.2 เพื่อนร่วมงาน ได้แก่ แพทย์ พยาบาล และนักศึกษาแพทย์ ของแพทย์ที่จบการฝึกอบรม ปีการศึกษา 2555 จำนวน 60 คน

2.3 ผู้บังคับบัญชา ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาของแพทย์ที่จบการฝึกอบรม ปีการศึกษา 2555 จำนวน 15 คน

2.4 ผู้มารับบริการ ได้แก่ ผู้มารับบริการของแพทย์ที่จบการฝึกอบรม ปีการศึกษา 2555 จำนวน 169 คน

กรอบการประเมิน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี รายละเอียดของประเด็นการประเมิน ตัวชี้วัด แหล่งข้อมูล เครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูล และเกณฑ์ ตามกรอบการประเมินดังตาราง 1

ตาราง 1 กรอบการประเมิน

ประเด็นการประเมิน	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์
1. ด้านปฏิบัติการ	ความคิดเห็นที่มีต่อ	1.แพทย์ประจำบ้านชั้นปีที่ 2 จำนวน 15 คน	1. แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อโครงการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี	1. ค่าเฉลี่ย 2. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 3.51 คะแนน ขึ้นไป)
	1. เนื้อหาลักษณะ 2. วิธีการอบรม 3. สื่อการสอนและบรรยากาศการฝึก 4. ด้านอาจารย์	2.แพทย์ประจำบ้านชั้นปีที่ 3 จำนวน 15 คน			
2. ด้านการเรียนรู้	1. ความรู้ด้านกุมารแพทย์	ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ แบบทดสอบ CRQ และ MCQ	แบบบันทึกการสำรวจข้อมูล	คำร้อยละ	นำผลที่ได้สรุปอภิปราย และนำไปพิจารณาการร่วมกันผลการประเมินในด้านอื่น ๆ ว่า มีความสอดคล้องกันหรือไม่ อย่างไร
	2. ทักษะทางคลินิกด้านการกุมารแพทย์	แบบทดสอบ OSCE			

ตาราง 1 กรอบการประเมิน (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์
3. ด้านพฤติกรรม	การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การปฏิบัติงาน 1.สมรรถนะหลักของมหาวิทยาลัยมหิดล 1.1 ความยึดมั่นในคุณธรรม 1.2 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 1.3 ความรับผิดชอบในงาน 1.4 การทำงานเป็นทีม 1.5 การวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ 2. การถ่ายทอดความรู้แก่เพื่อนร่วมงาน	1. เพื่อนร่วมงาน 1.1 แพทย์ 1.2 พยาบาล 1.3 นักศึกษาแพทย์ 2. ผู้บังคับบัญชา	1.แบบสอบถามความคิดเห็น การปฏิบัติงานของแพทย์ที่ เข้ารับการฝึกอบรม แพทย์ประจำบ้าน ภาควิชา กุมารเวชศาสตร์ คณะ แพทยศาสตร์โรงพยาบาล รามาธิบดี	1. ค่าเฉลี่ย 2. ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ มากขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 3.51 คะแนน ขึ้นไป)

ตาราง 1 กรอบการประเมิน (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์
4. ด้านผลลัพธ์	1. ความพึงพอใจของผู้มารับบริการ	1. ผู้มารับบริการ	1.แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้มารับบริการที่มีต่อแพทย์เข้าการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านภาคศัลยกรรมเวชศาสตร์คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี	1. ค่าเฉลี่ย 2. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 3.51 คะแนน ขึ้นไป)
	2. จำนวนผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์	ภาคศัลยกรรมเวชศาสตร์	แบบบันทึกการสำรวจข้อมูล	1. ค่าร้อยละ	จำนวนผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ร้อยละ 60 ของงานวิจัยทั้งหมด

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการฝึกอบรมเพื่อกำหนดวิธีการในการรวบรวมข้อมูลในแต่ละมิติที่เหมาะสมกับลักษณะที่จะประเมิน ผู้วิจัยกำหนดวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล แสดงดังตาราง 2

ตาราง 2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประเด็น	เทคนิค/วิธีการเก็บข้อมูล	ระยะเวลา	แหล่งข้อมูล/ผู้เกี่ยวข้อง
1. ด้านปฏิกิริยา	ฉบับที่ 1 แบบสอบถาม ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์	พ.ย. – ต.ค. 56	- แพทย์ประจำบ้าน ปี 2-3
2. ด้านการเรียนรู้	ฉบับที่ 3 แบบบันทึกการ สำรวจข้อมูลผลการทดสอบ แบบทดสอบ CRQ MCQ และ OSCE	ก.พ. 57	- ผลการทดสอบแบบ ทดสอบ CRQ MCQ และ OSCE
3. ด้านพฤติกรรม	ฉบับที่ 4 แบบสอบถาม	พ.ย. 56 – ก.พ. 57	- เพื่อนร่วมงาน - ผู้บังคับบัญชา
4. ด้านผลลัพธ์	ฉบับที่ 5 แบบสอบถาม ฉบับที่ 6 แบบบันทึกการสำรวจ ข้อมูล	พ.ย. 56 – ก.พ. 57	- ผู้มารับบริการ - เจ้าหน้าที่ธุรการ ภาควิชา กุมารเวชศาสตร์โรงพยาบาล รามธิบดี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ

1. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผ่านการตรวจสอบค่า IOC จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป นำไปทดลองใช้

2. แบบสัมภาษณ์เรื่องการประเมินโครงการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างแบบปลายเปิดผ่านการตรวจสอบค่า IOC จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป นำไปทดลองใช้

3. แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานตามสมรรถนะหลักของมหาวิทยาลัยมหิดล และการถ่ายทอดความรู้ของแพทย์ที่จบการฝึกอบรม แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผ่านการตรวจสอบค่า IOC จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป นำไปทดลองใช้

4. แบบสอบถามของผู้มารับบริการที่มีต่อแพทย์เข้าการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผ่านการตรวจสอบค่า IOC จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป นำไปทดลองใช้

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติที่เก็บรวบรวมด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ได้ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงและหาค่าเฉลี่ยร้อยละ วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เป็นรายข้อและรายด้าน การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น โดยเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

1) เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลผลข้อมูล

ระดับความพร้อม/ความเหมาะสม/ความพึงพอใจ มากที่สุด	5	คะแนน
ระดับความพร้อม/ความเหมาะสม/ความพึงพอใจ มาก	4	คะแนน
ระดับความพร้อม/ความเหมาะสม/ความพึงพอใจ ปานกลาง	3	คะแนน
ระดับความพร้อม/ความเหมาะสม/ความพึงพอใจ น้อย	2	คะแนน
ระดับความพร้อม/ความเหมาะสม/ความพึงพอใจ น้อยที่สุด	1	คะแนน

2) การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยพิจารณาค่าเฉลี่ยเทียบกับเกณฑ์การแปลผลดังนี้

4.51 - 5.00	แปลว่า มีความพร้อม/ความเหมาะสม/ความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	แปลว่า มีความพร้อม/ความเหมาะสม/ความพึงพอใจในระดับมาก
2.51 - 3.50	แปลว่า มีความพร้อม/ความเหมาะสม/ความพึงพอใจในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	แปลว่า มีความพร้อม/ความเหมาะสม/ความพึงพอใจในระดับน้อย
1.00 - 1.50	แปลว่า มีความพร้อม/ความเหมาะสม/ความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการประเมินด้านการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินด้านปฏิกิริยาในด้านเนื้อหาของหลักสูตร วิธีการฝึกอบรม สื่อการสอน และบรรยากาศการฝึก และด้านอาจารย์ จากการสอบถามความคิดเห็นของแพทย์ประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี นำผลการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นไปวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกเป็นรายด้านตามประเด็นการประเมิน ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของแพทย์ประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ในด้านปฏิกิริยา

ด้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ผลการประเมิน
1. เนื้อหาของหลักสูตร	4.29	0.60	มาก	ผ่าน
2. วิธีการฝึกอบรม	4.33	0.60	มาก	ผ่าน
3. สื่อการสอน/บรรยากาศการฝึกอบรม	4.29	0.68	มาก	ผ่าน
4. คุณลักษณะของอาจารย์	4.41	0.61	มาก	ผ่าน
รวม	4.34	0.62	มาก	ผ่าน

จากตาราง 3 แสดงว่า แพทย์ประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มีความคิดเห็นว่าภาพรวมด้านปฏิกิริยา มีความพร้อมและความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน มีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.29 – 4.41 และเมื่อพิจารณาภาพรวมด้านปฏิกิริยา พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเช่นกัน เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมิน (เกณฑ์ผ่าน 3.51) พบว่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดทุกข้อ จึงสรุปว่าการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ตามความคิดเห็นของแพทย์ประจำบ้านมีความพร้อมและความเหมาะสม อยู่ในระดับดีมาก มีผลการประเมินอยู่ในระดับผ่าน

2. ผลการประเมินด้านการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินด้านการเรียนรู้ ได้แก่ ความรู้ด้านกุมารแพทย์และทักษะทางด้านการแพทย์ของแพทย์ประจำบ้านที่จบการฝึกอบรม จากแบบบันทึกการสำรวจข้อมูลผลการสอบด้านความรู้ ข้อสอบ CRQ, MCQ ทักษะทางด้านการแพทย์ ข้อสอบ OSCE โดยคิดค่าร้อยละของจำนวนแพทย์ประจำบ้านที่สอบผ่าน ดังตาราง 4

ตาราง 4 ผลการสอบของแพทย์ที่จบการฝึกอบรมประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ในด้านความรู้ด้านกุมารแพทย์ (ข้อสอบ CRQ, MCQ) สอบผ่านหมดทุกคน

สถาบัน	Total	Min	Max	Mean
คะแนนสอบ CRQ				
รามาธิบดี ปีการศึกษา 2554 (15 คน)	500.0	256.0	310.5	287.3
รวมทุกสถาบันปีการศึกษา 2554 (129 คน)	500.0	185.0	337.0	274.0
ลำดับคะแนนที่สอบได้มีดังนี้ 9, 10, 16, 19, 23, 25, 27, 39, 42, 44, 59, 76, 87, 92, 93				
รามาธิบดี ปีการศึกษา 2555 (15 คน)	500.0	235.0	337.0	295.0
รวมทุกสถาบันปีการศึกษา 2555 (135 คน)	500.0	189.0	349.0	278.0
ลำดับคะแนนที่สอบได้มีดังนี้ 2, 12, 13, 14, 15, 22, 26, 42, 51, 57, 60, 70, 86, 96, 124				
คะแนนสอบ MCQ				
รามาธิบดี ปีการศึกษา 2554 (15 คน)	300.0	186.0	226.0	207.7
รวมทุกสถาบันปีการศึกษา 2554 (125 คน)	300.0	141.0	239.0	198.9
ลำดับคะแนนที่สอบได้มีดังนี้ 3, 11, 14, 14, 26, 29, 29, 37, 37, 41, 56, 78, 78, 82, 96				
รามาธิบดี ปีการศึกษา 2555 (15 คน)	-	373.0	650.0	562.0
รวมทุกสถาบันปีการศึกษา 2555 (257 คน)	-	259.0	755.0	526.0
ลำดับคะแนนที่สอบได้มีดังนี้ 6, 15, 25, 50, 60, 67, 70, 70, 85, 95, 101, 128, 138, 179, 214,				

จากตาราง 4 พบว่า ผลการสอบของแพทย์ที่จบการฝึกอบรมประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ในด้านความรู้ด้านกุมารแพทย์ (ข้อสอบ CRQ, MCQ) มีผู้สอบผ่านคิดเป็น ร้อยละ 100 เมื่อเปรียบเทียบกับร้อยละกับเกณฑ์การประเมิน (เกณฑ์ผ่าน 100 %) พบว่าผลการสอบเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จึงสรุปว่าการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ด้านความรู้ด้านกุมารแพทย์ มีผลการประเมินอยู่ในระดับผ่าน

ตาราง 5 ผลการสอบของแพทย์ที่จบการฝึกอบรมประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์
โรงพยาบาลรามธิบดี ในด้านทักษะทางด้านกุมารแพทย์ (ข้อสอบ OSCE) สอบผ่านหมดทุกคน

ปีการศึกษา	ผ่านทั้งหมด	ไม่ผ่าน 1 สถานี	ไม่ผ่าน 2 สถานี	ไม่ผ่าน 3 สถานี
2554 (15 คน)	6	4	4	1
2555 (15 คน)	-	6	5	4

จากตาราง 5 พบว่า ผลการสอบของแพทย์ที่จบการฝึกอบรมประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามธิบดี ในด้านทักษะทางด้านกุมารแพทย์ (ข้อสอบ OSCE) มีผู้สอบผ่านคิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อเปรียบเทียบกับค่าร้อยละกับเกณฑ์การประเมิน (เกณฑ์ผ่าน 100 %) พบว่าผลการสอบเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จึงสรุปว่าการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามธิบดี ด้านทักษะทางด้านกุมารแพทย์ มีผลการประเมินอยู่ในระดับผ่าน

3. ผลการประเมินด้านพฤติกรรม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินด้านพฤติกรรม ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของแพทย์ที่จบการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามธิบดี ในด้านการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของมหาวิทยาลัยมหิดล และการถ่ายทอดความรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงานนำผลการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นไปวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกเป็นรายด้านตามประเด็นการประเมิน ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสมรรถนะหลักของมหาวิทยาลัยมหิดลและการถ่ายทอดความรู้ ของแพทย์ที่จบฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์
โรงพยาบาลรามธิบดี

สมรรถนะหลักของ มหาวิทยาลัยมหิดล และการถ่ายทอดความรู้ของ แพทย์ที่จบการฝึกอบรม	ผู้บังคับบัญชา			เพื่อนร่วมงาน			ผลการ ประเมิน
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	
1. ความยึดมั่นในคุณธรรม	4.16	0.76	มาก	4.32	0.62	มาก	ผ่าน
2. การมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.01	0.74	มาก	4.28	0.66	มาก	ผ่าน
3. ความรับผิดชอบในงาน	4.03	0.76	มาก	4.18	0.67	มาก	ผ่าน
4. การทำงานเป็นทีม	4.16	0.68	มาก	4.33	0.62	มาก	ผ่าน
5. การวางแผนการทำงาน อย่างเป็นระบบ	3.90	0.79	มาก	4.18	0.63	มาก	ผ่าน
6. การถ่ายทอดความรู้ของ แพทย์ที่จบการฝึกอบรม	4.16	0.64	มาก	4.23	0.69	มาก	ผ่าน
รวม	4.07	0.73	มาก	4.25	0.65	มาก	ผ่าน

จากตาราง 6 แสดงว่า ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานมีความคิดเห็นว่าแพทย์ที่จบการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มีสมรรถนะหลักของมหาวิทยาลัยมหิดล อยู่ในระดับมากทุกด้าน มีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.90 – 4.33 เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์การประเมิน (เกณฑ์ผ่าน 3.51) พบว่าค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดทุกด้าน จึงสรุปว่าพฤติกรรมการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของมหาวิทยาลัยมหิดลและการถ่ายทอดความรู้ของแพทย์ที่จบการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มีผลการประเมินอยู่ในระดับผ่าน

4. ผลการประเมินด้านผลลัพธ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินด้านผลลัพธ์ ในด้านการนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ไปประกอบอาชีพกุมารแพทย์ จากการสอบถามความพึงพอใจของผู้มารับบริการของแพทย์ที่จบการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี นำผลการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นไปวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกเป็นรายด้านตามประเด็นการประเมิน ดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของผู้มารับบริการที่มีต่อแพทย์ที่จบการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ผลการ ประเมิน
1. แพทย์ที่ตรวจมีอัธยาศัยไมตรี อันดี ยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง	4.69	0.46	มากที่สุด	ผ่าน
2. แพทย์ได้อธิบายเกี่ยวกับโรค หรือภาวะเจ็บป่วยที่ท่านเป็น	4.57	0.56	มากที่สุด	ผ่าน
3. ท่านมีความมั่นใจต่อความรู้ ความเชี่ยวชาญของแพทย์ที่ตรวจรักษา	4.73	0.46	มากที่สุด	ผ่าน
4. ท่านพึงพอใจที่แพทย์ให้ข้อมูลเกี่ยวกับโรค แนวทางการรักษา และยาที่ใช้	4.69	0.51	มากที่สุด	ผ่าน
5. แพทย์อธิบายข้อข้องใจให้ข้าพเจ้าเข้าใจอย่างชัดเจน	4.54	0.59	มากที่สุด	ผ่าน
6. แพทย์ให้ความสนใจตั้งใจรับฟังปัญหาของท่าน	4.57	0.52	มากที่สุด	ผ่าน
7. ท่านพึงพอใจที่แพทย์อธิบายเกี่ยวกับแนวทางการรักษาและคำแนะนำการปฏิบัติตัวเมื่อกลับไปอยู่บ้าน	4.62	0.52	มากที่สุด	ผ่าน
8. ท่านพึงพอใจในการรักษาโรคของแพทย์	4.63	0.50	มากที่สุด	ผ่าน
รวม	4.63	0.52	มากที่สุด	ผ่าน

จากตาราง 7 แสดงว่า ผู้มารับบริการ มีความพึงพอใจต่อแพทย์ที่จบการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ มีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.54 - 4.72 เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์การประเมิน (เกณฑ์ผ่าน 3.51) พบว่าค่าเฉลี่ยสูงกว่า

เกณฑ์ที่กำหนดทุกข้อ จึงสรุปว่าความพึงพอใจของผู้มารับบริการที่มีต่อแพทย์ที่จบการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มีผลการประเมินอยู่ในระดับผ่าน

จำนวนผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์

งานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ของแพทย์ที่จบการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

จำนวนงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ของแพทย์ที่จบการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี จำนวน 2 รุ่น (ปีการศึกษา 2554-2555) จำนวน 30 คน

1. *Khositseth A, Chokechuleekorn J, Kuptanon T, Leejakpai A. Rhythm disturbances in childhood obstructive sleep apnea during apnea-hypopnea episodes. Ann Pediatr Cardiol. 2013;6(1):39-42.

2. *Poomthavorn P, Chaya W, Mahachoklertwattana P, Sukprasert M, Weerakiet S. Glucose metabolism in obese and lean adolescents with polycystic ovary syndrome. J Pediatr Endocrinol Metab. 2013;26(3-4):319-24

3. Witthayapraphakorn L, *Khositseth A, Jiraviwatana T, Siripornpitak S, Pornkul R, Anantasit N, Vaewpanich J. Appropriate length and position of the central venous catheter insertion via right internal jugular vein in children. Indian Pediatr. 2013;50(8):749-52.

งานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ของแพทย์ที่จบการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีจำนวน 2 รุ่น (ปีการศึกษา 2554-2555) จำนวน 30 เรื่อง งานวิจัยบางเรื่องยังอยู่ในขั้นตอนการตีพิมพ์ และได้รับการตีพิมพ์แล้ว 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 10 เมื่อเปรียบเทียบกับร้อยละเกณฑ์การประเมิน (เกณฑ์ผ่าน 60 %) พบว่า ค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด จึงสรุปว่าการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ด้านผลลัพธ์มีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

อภิปรายผล

จากผลการประเมินการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี โดยใช้แนวทางการประเมินตามรูปแบบการประเมินแบบ เคิร์กแพทริก (Kirkpatrick Model) เพื่อประเมินในด้านปฏิกิริยา ด้านความรู้ ด้านพฤติกรรม และด้านผลลัพธ์ โดยอาศัยการรวบรวมข้อมูลหลายมิติจากแพทย์ประจำบ้าน ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และผู้มารับบริการ ตลอดจนการวิเคราะห์ การสัมภาษณ์ การสอบถาม และแบบบันทึก การสำรวจข้อมูล สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการประเมินด้านปฏิกิริยา

จากผลการประเมินพบว่าผู้เข้ารับการอบรมมีความคิดเห็นว่าการฝึกอบรมครั้งนี้มีความเหมาะสมในระดับมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนดทุกข้อ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านอาจารย์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมเห็นความตั้งใจ เอาใจใส่ และให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านซึ่งอาจารย์มีส่วนร่วมในกิจกรรมของแพทย์ประจำบ้านจำนวนมากซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์แพทย์ประจำบ้านในเรื่อง จุดเด่นของการฝึกอบรมว่ามีระบบอาจารย์ ลูกศิษย์ พี่ น้อง เข้มแข็งซึ่งคิดเป็นร้อยละ 43.33 ส่วนการสัมภาษณ์ด้าน

อาจารย์ แพทย์ประจำบ้านร้อยละ 50 ให้ความคิดเห็นว่าอาจารย์ดูแลเอาใจใส่แพทย์ประจำบ้านอย่างดี ซึ่งอาจเนื่องจากการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ ได้จัดให้มีการฝึกอบรมที่ต่อเนื่องทุกปี จึงทำให้มีประสบการณ์ในการจัดอบรม และมีปรับปรุงพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง

ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดมี 2 ด้าน คือ เนื้อหาของหลักสูตร และ สื่อการสอน/บรรยายภาคการฝึกอบรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากเนื้อหาของหลักสูตรมีการปรับปรุงหลักสูตรตลอดเวลา อาจทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความสับสนซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์แพทย์ประจำบ้านในด้านเนื้อหาของหลักสูตรซึ่งแพทย์ประจำบ้าน ร้อยละ 16.67 ให้ความคิดเห็นว่ามีการปรับปรุงหลักสูตรตลอดเวลา เพื่อส่งเสริมให้แพทย์ประจำบ้านพัฒนาตนเองตลอดเวลา

ด้านสื่อการสอน/บรรยายภาคการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากมาจากอาจารย์มีความคาดหวังสูงในตัวแพทย์ประจำบ้านจึงทำให้เกิดความกดดัน รวมถึงจำนวนเตียงคนไข้ที่จำกัดทำให้มีความหลากหลายของ case ไม่มากพอ ได้ทำหัตถการน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนแพทย์อื่นๆ

2. ผลการประเมินด้านการเรียนรู้

ผลการสอบของแพทย์ประจำบ้านที่จบการฝึกอบรม ด้านความรู้ด้านกุมารแพทย์ (ข้อสอบ CRQ และ MCQ) ทักษะทางคลินิกด้านกุมารแพทย์ (ข้อสอบ OSCE) แพทย์ประจำบ้านที่จบการฝึกอบรมสอบผ่าน 100 % อยู่ระดับผ่านเกณฑ์ จากการผลสอบข้อสอบทั้ง 3 แบบ คะแนนสอบแพทย์ประจำบ้านที่จบการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวมทุกสถาบัน ทั้งนี้เนื่องจากคะแนนสอบ CRQ, MCQ และ OSCE เป็นคะแนนสอบแบบ Summative evaluation แพทย์ประจำบ้านมีความตั้งใจทำข้อสอบคะแนนที่ได้จะต้องผ่านเท่านั้นจึงจะสำเร็จหลักสูตร และแพทย์ประจำบ้านได้นำความรู้ความสามารถต่างๆ ไปประยุกต์ใช้ในการดูแลผู้ป่วยเด็กสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความรู้เพียงพอที่จะสามารถวินิจฉัยการดูแลรักษาเบื้องต้นได้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมเพื่อผลิตกุมารแพทย์ที่มีความรู้ความสามารถในการให้บริการสุขภาพแก่เด็กแบบองค์รวม ส่งเสริมสุขภาพ เพื่อให้เด็กมีสุขภาพดี ในส่วนของภาควิชากุมารเวชศาสตร์ ได้ให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้แพทย์ประจำบ้านได้เข้าร่วมงานประชุมวิชาการต่างๆ เพื่อทบทวนความรู้และให้ความรู้ด้านกุมารเวชศาสตร์ที่ทันสมัย

3. ผลการประเมินด้านพฤติกรรม

ผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงานประเมินพฤติกรรมปฏิบัติงานของแพทย์ที่จบการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน ภาควิชากุมารเวชศาสตร์คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ในด้านการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของมหาวิทยาลัยมหิดล และการถ่ายทอดความรู้ของแพทย์ที่จบการฝึกอบรม อยู่ระดับผ่านเกณฑ์

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การทำงานเป็นทีม ทั้งนี้เนื่องจากแพทย์ที่จบการฝึกอบรมมีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเองในฐานะที่เป็นสมาชิกหนึ่งของทีม รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการทำงาน การแก้ไขปัญหาและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิดเห็นต่างๆ กับสมาชิกในทีมได้

ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้เนื่องจากจากแพทย์ที่จบการฝึกอบรมยังมีความสามารถในการวางแผนและการวิเคราะห์ถึงปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นน้อยอยู่ต้องอาศัยประสบการณ์และความเชี่ยวชาญจำนวนมากขึ้น จึงสามารถวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบเป็นอย่างดี

ทั้งนี้เนื่องจากจากแพทย์ที่จบการฝึกอบรม มีความรู้ ความสามารถ ทักษะปฏิบัติทางหัตถการและบุคลิกลักษณะที่เหมาะสม มีความชำนาญ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยาภรณ์ วงศ์คำจันทร์ (2548:69) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาเห็นว่าการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาล

รามาริบัติโดยรวมและรายด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับนายชัยณรงค์ เย็นศิริ และนางอรอุษา ขำเกลี้ยง(2551:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต(แผน ข) สาขาวิชาไฟฟ้า ตามโครงการความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา พบว่าผู้สำเร็จการศึกษามีสมรรถนะในการปฏิบัติงานที่ดีในระดับมาก

4. ผลการประเมินด้านผลลัพธ์

ความพึงพอใจต่อแพทย์ที่จบการฝึกอบรมของแพทย์ประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี พบว่าผู้มารับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความมั่นใจต่อความรู้ ความเชี่ยวชาญของแพทย์ที่ตรวจรักษา ซึ่งสอดคล้องกับผู้มารับบริการส่วนมาก (ร้อยละ 96.4) จึงมีความตั้งใจที่จะแนะนำให้ญาติหรือเพื่อนมารับการรักษาที่โรงพยาบาลรามาธิบดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแพทย์ประจำบ้านได้เรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติเป็นอย่างดี และได้เห็นแบบอย่างของกุมารแพทย์ที่ดีในการตรวจรักษาพยาบาลผู้ป่วย รวมถึงประสบการณ์ในการรักษาพยาบาล 3 ปี และมีใจรักในการให้บริการรักษาผู้ป่วยเด็ก

สำหรับจำนวนงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศของแพทย์ที่จบการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะยังมีงานวิจัยอีกจำนวนหนึ่งยังอยู่ในขั้นตอนการขอตีพิมพ์และกระบวนการในการตีพิมพ์ผลงานวิจัยมีหลายขั้นตอนบางขั้นตอนต้องใช้เวลา เช่นการแก้ไขงานวิจัยหรือรอการตอบรับจากวารสาร และโดยส่วนมากการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการของภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี จะตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติ และต้องเขียนเป็นภาษาอังกฤษ ทำให้เสียเวลาในการตีพิมพ์เพราะแพทย์ที่จบการฝึกอบรมเขียนงานวิจัยเป็นภาษาไทย

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการวิจัยติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้ที่จบการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน
2. ควรมีการประเมินโครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้นำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา ตั้งนราวิชิจและคณะ. กุมารเวชศาสตร์:แนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ:บริษัทปิยอนด์ เอ็นเทอร์ไพรซ์ จำกัด, 2546.

ชัยณรงค์ เย็นศิริ และอรอุษา ขำเกลี้ยง. การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต(แผน ข) สาขาวิชาไฟฟ้า ตามโครงการความร่วมมือทางวิชาการ ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. คณะครุศาสตรบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2551.

ดวงฤดี วัฒนศิริชัยกุลและคณะ. กุมารเวชศาสตร์ ก้าวหน้า 5. กรุงเทพฯ:บริษัทปิยอนด์ เอ็นเทอร์ไพรซ์ จำกัด, 2551.

ปิยาภรณ์ วงศ์คำจันทร์. การติดตามผลการปฏิบัติงานผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต คณะ
แพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล. กศ.ม.(การอุดมศึกษา) .กรุงเทพฯ:บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2548

ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี. หลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน. 2555

ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี. หลักสูตรนักศึกษาแพทย์. 2555. เข้าถึงข้อมูลได้จาก [http://
www.ra.mahidol.ac.th/dpt/PD/education/courseth/student](http://www.ra.mahidol.ac.th/dpt/PD/education/courseth/student) (วันที่ค้นข้อมูล : 14 มีนาคม
2555)